

Akdenizde korsanlık efaline karşı itihaz edilecek müşterek tedbirler hakkındaki Nyon anlaşmasının ve zeylinin tasdikına dair kanun

(Resmî Gazete ile neşir ve ilân : 20/IX/1937 - Sayı : 3713)

No.
3266

Kabul tarihi
18 - IX - 1937

BİRİNCİ MADDE — İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan ticaret gemilerine, denizaltı gemileri tarafından Akdenizde İspanya ihtilâfı münasebetile vaki olan korsanlık efaline karşı alınacak müşterek tedbirler hakkında Nyonda 14 eylül 1937 tarihinde Türkiye, Büyük Britanya ve Şimalî İrlanda Birleşik Krallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Sovyetler Birliği ve Yugoslavya arasında imza olunan anlaşma ile buna müzeyyel ve denizüstü gemilerinin ve hava kuvvetlerinin korsanlığına karşı tedabiri mutazammın olarak Cenevrede 17 eylül 1937 tarihinde aynı Devletler arasında akdedilen ve Nyon anlaşmasının mütemmin eczasından bulunan anlaşma kabul ve tasdik edilmiştir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

18 eylül 1937

NYON ANLAŞMASI

İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan ticaret gemilerine karşı denizaltı gemileri tarafından Akdenizde İspanya ihtilâfı münasebetile mükerrer tecavüz vaki olduğunu,

Bu tecavüzlerin, ticaret gemilerinin tahribi hakkındaki 22 nisan 1930 tarihli Londra muahedesi- nin 4 neü kısmında münderiç Hukuku Düvel kaidelerini ihlâl ettiğini, en ibtidaî insaniyet prensiblerine muğayir olduğunu ve bunların bihakkın korsanlık hareketi olarak tavsif edilmesi lâzmgeldiğini,

Ve İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan biri veya diğerinin muharib hukuku kullanmak veya deniz muharebesi kanunlarına riayet etse bile açık denizde ticarî seyrüseferi kontrol etmek hakkını hiç bir suretle tanımaksızın ve işbu mukaveleye iştirak eden herhangi bir Devletin açıkdenizde her türlü müdahalelere karşı kendi ticarî seyrüseferini himaye etmek üzere itihazını muvafık göreceği herhangi bir harekette bulunmak ve sonradan kararlaştırılacak müşterek diğer tedbirleri almak hakkına hâlel gelmemek şartile evveleminde, denizaltı gemileri tarafından yapılan korsanlık efaline karşı, müşterek tedabiri mahsusayı kararlaştırmak icab ettiğini nazarı itibare alarak,

Kendi hükümetleri tarafından usulüne tevfikân salâhiyeti haiz olup aşağıda imzası bulunanlar Nyonda konferans halinde 9 eylûlden 14 eylül 1937 ye kadar toplanarak hemen meriyete girecek olan atideki hükümleri kararlaştırmışlardır :

I - Konferansa iştirak eden Devletler kendi bahri kuvvetlerine, İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan birine aid olmayan ticaret gemilerini himaye etmek üzere aşağıdaki iki ve üç

numaralı fıkralara tevfikân hareket etmeleri için talimat vereceklerdir.

II - Bahrî teslihatın tahdid ve tenkisi için Londrada 22 nisan 1930 tarihinde imza olunan muahedede zikrolunub Londrada 6 teşrinisani 1936 da imza olunan protokol ile teyid edilen Hukuku Düvel kaidelerine muhalif olarak böyle bir gemiye taarruz eden her hangi bir denizaltı gemisine bilmukabele taarruz edilecek ve mümkünse bu gemi tahrib edilecektir.

III - İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan bir geminin yukarıdaki fıkroda zikredilen kaideler hilâfına olarak taarruza uğradığı bir nokta civarında tesadüf edilen denizaltı gemisine - tesadüf olunduğu ahval, taarruzun faili kendisi olduğu fikrini tevliid ediyorsa - yukarıda zikrolunan hükümler kezalik tatbik olunacaktır.

IV - Yukarıda zikredilen kararları pratik bir surette icra için konferansa iştirak eden Devletler aşağıdaki hususları kararlaştırmışlardır:

1) Garbî Akdenizde ve Malta kanalında, nezaret hususu ayrı hükümlere tâbi olacak Tirenyen mın-takası müstesna olmak üzere, işbu icraat, açık denizde ve konferansa iştirak eden Devletlerin kara sularında İngiliz ve Fransız donanmalarına - iki hükümet arasında kararlaştırılacak tevzi şekline göre - terettüb eder.

2) Şarkî Akdenizde :

a) Bu icraat kara sularında, alâkadar hükümetlerden her birine, kendisine aid kısımda terettüb eder.

b) Açık denizde, Adriyatik denizi müstesna olmak üzere, Çanakkale boğazının medhaline kadar işbu icraat, İngiliz ve Fransız donanmalarına - seyrisefainin, tehlikeli olduğu korkulan mıntakalarda, iki Hükümet arasında tekarrür edecek tevzie göre - terettüb eder.

İşbu konferansa iştirak eden Devletlerden Akdenize sahilardan olanlar, kendi vasıtaları nisbetinde, bu donanmalara istenecek müzaheretle bulunmağı taahhüd ederler: Bilhassa donanmaların hareketâtını kendi kara sularında takib etmelerine ve kezalik intihab edecekleri limanlardan bu donanmaların istifade eylemelerine müsaade edeceklerdir.

3) Şurası da mukarrerdir ki yukarıda 1 ve 2 numaralarda zikredilen mıntakaların hududu ve tevziyatı her zaman, vaziyetteki her türlü değişiklik hesaba katılmak üzere, konferansa iştirak eden Devletler tarafından değiştirilebilir.

V — Konferansa iştirak eden Devletler şu hususta mutabık kalmışlardır ki yukarıda ki hükümlerin icrasını kolaylaştırmak maksadile kendi denizaltı gemilerinin Akdenizde istimalini atideki şekilde tahdid edeceklerdir:

a) Aşağıdaki b ve c fıkralarında derpiş edilen ahval müstesna olmak üzere hiç bir denizaltı gemisi Akdenizde denize çıkmayacaktır.

b) Denizaltı gemileri konferansa iştirak eden Devletlerden herbirine tebligatta bulunulduktan sonra deniz üzerinde ve bir su üstü gemisi refakatinde olmak şartile seyredebileceklerdir.

c) Konferansa iştirak eden Devletlerden herbiri aşağıdaki 1 numaralı melfufta tayin edilib a ve b fıkralarında münderiç tahdidata tâbi tutulmayacak olan bazı mıntakaları talim için kendi denizaltı gemilerine tahsis edebilirler.

Kezalik Konferansa iştirak eden Devletler şu hususta mutabıktır ki meeburî tevakkuf veya yukarıdaki b fıkrasında derpiş edilen şartlar müstesna olmak üzere kendi karasularında hiç bir ecebi denizaltı gemisinin bulunmasına müsaade etmiyeceklerdir.

VI — Kezalik, konferansa iştirak eden Devletlerce mukarrerdir ki yukarıda yazılan programın icrasını kolaylaştırmak için kendi ticaret gemilerine Akdenizde aralarında tekarrür edecek bazı esaslı yolları tavsiye edeceklerdir.

VII — İşbu anlaşmanın hiç bir hükmü, konferansa iştirak eden Devletlerin kendi deniz üstü gemilerini Akdenizin her hangi bir kısmına göndermek hakkını tahdid etmez.

VIII — Yukarıdaki hükümler Milletler cemiyeti kâtibliğine tescil ettirilmiş olan beynelmilel taahhüdlere hiç bir suretle ihlâl etmez.

IX - Konferansa iştirak eden Devletlerden biri işbu anlaşmadan çekilmek niyetinde bulunduğunu haber verirse böyle bir tebliğ 30 günlük bir vadenin hitamında muteber olacaktır ve Konferansa iştirak eden Devletlerden her hangi bir diğeri de bu husustaki niyetini mezkûr tarihten evvel bildirmek şartile aynı tarihte anlaşmadan çekilebilecektir.

Her iki metni aynı derecede muteber olmak üzere fransızca ve ingilizce tek bir nüsha olarak Nyonda 14 eylül 1937 tarihinde tanzim edilmiştir. Bu nüsha Milletler Cemiyeti Kâtibliği arşivine tevdi olunacaktır.

Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Birleşik Krallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Türkiye, Sovyetler, Yugoslavya.

AKDENİZ KONFERANSI - NYON ANLAŞMASINA MÜZEYYEL İTİLÂFNAME

Akdenizde denizaltı gemileri tarafından ika olunan korsanlık fiillerine karşı hususî müşterek tedbirler hakkındaki kararları havi olarak 14 eylül 1937 tarihinde Nyon da imza olunan anlaşmada, iştirak eden devletler, denizüstü gemileri veya hava sefineleri tarafından ika olunan bu gibi fiillere karşı ileride müşterek tedbirler ittihazı imkânını muhafaza ettiklerini ve şimdi bu gibi tedbirlere tevessül etmek münasib olduğunu nazarı dikkate alarak, Hükûmetleri tarafından usulü dairesinde mezun bulunan aşağıdaki imzalar sahipleri 17 eylül 1937 tarihinde Cenevrede toplanır derhal meriyete girecek olan berveçhi ati hükümleri kararlaştırmışlardır.

1 — İşbu itilâfname, Nyon anlaşmasını tamamlar ve onun mütemmin cüzü addolunur.

2 — İşbu itilâfname İspanyada mücadele halinde bulunan taraflardan hiç birine aid olmayan bir ticaret gemisine karşı Akdenizde bir deniz üstü gemisi veya hava gemisi tarafından deniz muharebesi hukuku düveli ile musaddak olub 22 nisan 1930 tarihli Londra muahedenamesinin 4 neü kısmında tadad ve 6 teşrinisani 1936 tarihinde Londrada imza edilen protokol ile teyid olunan insaniyet prensiblerini nazarı itibare almaksızın bir denizüstü veya hava gemisi tarafından yapılan hücumla hücumlar hakkında tatbik olunur.

3 — Nyon anlaşmasına tevfikân açık denizde ticarî seyrisefainin himayesine iştirak eden ve 1 nei maddede zikredilen şerait dairesinde yapılan bir hücumu şahid olan her deniz üstü gemisi,

a) Eğer hücum bir hava gemisi tarafından vaki ise ona karşı ateş açacak,

b) Eğer bir deniz üstü gemisi tarafından vaki ise o hücumu karşı kendi vasıtaları ve icabr halinde onların kara suları dahilinde, çağırılması mümkün olan takviyeye müracaat eyleyerek müdahale edecektir.

İştirak eden Devletlerden her biri, kendisine aid hususlarda, kendi harb gemilerinin işbu itilâfname ruhuna göre hattı hareketlerini tanzim edeceklerdir.

Aynı derecede muteber olmak üzere fransızca ve ingilizce olarak tek bir nüsha halinde Cenevrede 17 eylül 1937 de tanzim olunmuştur. Bu nüsha Milletler Cemiyeti Kâtibliği Hazinei Evrakma tevdi olunacaktır.

Büyük Britanya ve Şimali İrlanda Müttehid Krallığı, Bulgaristan, Mısır, Fransa, Yunanistan, Romanya, Türkiye, Sovyetler Birliği, Yugoslavya.

Cümhuriyet Reisliğine yazılan tezkerenin tarih ve numarası

: 18 - IX - 1937 ve 1/886

Bu kanunun neşir ve ilânının Başvekilliğe bildirildiğine dair Cümhur Reisliğinden gelen tezkerenin tarih ve numarası

: 18 - IX - 1937 ve 4/718

Bu kanunun müzakerelerini gösteren zabıtların cild ve sayfa numaraları

Cild Sayfa
: 19 340,340,341:343,345,345:348